

Vespasianus regnavit annos viii et menses x.
Titus regnavit annos ii. Hi expugnaverunt Iudeam et Hierusalem, post passionem Domini, usque ad supremum eos interficienes qui increduli remanserunt. Nam fideles custoditi divinitus in loco, qui vocatur Pellan, salvati sunt.

Domitianus regnavit annos xv et menses ii. Usque ad hunc adductus est in urbem Romanam beatus deilodus quies Johannes apostolus et evangelista, et usque nunc in hoc mundo duravit, et dimisit eum Domitianus, et abiit in Ephesum. Post Domitianum.

Nervas regnavit annum i et mensem i.

Trajanus regnavit annos xviii et menses vi.

Hadrianus regnavit annos xxii.

Antoninus Pius regnavit annos xxii.

Marcus regnavit annos xviii et menses viii.

Antoninus verus regnavit ^a annum i.

Commodus regnavit ^b annos xxii et menses viii.

Pertinax regnavit annum i, menses ii, dies xviii.

Dadius Julianus, qui et Salvius, regnavit menses vii.

Severus Septimius Afrus (*ita cod.*) regnavit annos xvii et menses viii et semis.

Antoninus Gelas regnavit annum i.

Antoninus Caracallus filius Severi regnavit annos vi et dies xxii.

Valerianus regnavit ^c annos vi.

Macrinus Gallus (*ita cod.*) regnavit annum i et menses vii.

Antoninus alias regnavit annos iii, et menses ii.

Alexandrus (*ita cod.*) Maximæ regnavit ^d annos viii et menses iii.

^e Maximus regnavit annos iii, menses x.

Batbinus regnavit annum i et menses iii.

Pupienus regnavit menses iii et semis.

Gordianus regnavit dies xxii.

Alius Gordianus regnavit ^f annos xx (*ita cod.*).

Tertius Gordianus regnavit annos vi.

^g Marcus regnavit annos vi.

Philippos regnavit annos vi et semis.

^a Gravis error de imperio Lucii Veri, qui annis ix cum Marco regnavit, illicque est præmortuus. Malalas quoque hic multum hallucinatur.

^b Sic et Malalas, quem jam castigavit Chilmeadus, suadens XII pro XXI.

^c Crassissimus error, in quem ipsum labitur Malalas, p. 426.

^d Imo an. XIV.

^e Id est Maximinus.

^f Somnium est.

^g Hic quoque Marcus confingitur.

A Valerianus regnavit annos ii et dimidium.
Gallius parvissimus regnavit menses v.
Decius regnavit annum i et menses viii.
Æmilianus regnavit menses iii.

Valerianus regnavit annos vi.

Gallienus, qui et Licinius, regnavit annos XIII.

Claudius, qui et Pullianus, regnavit annos viii.

Quintilianus regnavit dies x et vii.

Amelianus regnavit annos vi.

Tacitus regnavit menses vii.

Forianus regnavit menses ii.

Ælius Robus regnavit annos iii et menses iii.

Carus regnavit annos ii.

Numerianus regnavit annos ii.

Carinus regnavit annos ii.

ⁱ Licinianus regnavit annos vii (*ita cod.*).

Dioctletianus et Maximianus regnaverunt annos XVIII.

Constantinus major regnavit annos XXXII.

Constantius regnavit annum i.

Julianus transgressor regnavit annos VII ^b.

Jovianus regnavit menses vii et semis.

Valentinianus regnavit annos x vii.

Valens regnavit annos VIII ^c.

Gratianus regnavit annos vii et menses x.

Theodosius major regnavit annos XVIII.

Arcadius regnavit annos XXII.

Honorius regnavit annes XXXI.

^d Theodosius minor regnavit annos XLVIII.

Marcianus regnavit annos vi et menses v.

Leo major regnavit annos XVI et menses XI.

Leo Junior regnavit annum i et dies XXII.

Zeno regnavit annos XV et menses II.

Anastasius regnavit annos XXVII, menses VIII et dies VIII.

Justinus regnavit annos VIII et dies XXII.

Justinianus regnavit annos XXXVIII et dimidium.

Justinus regnavit annos VIII.

EXPLICIT CHRONICA. DEO GRATIAS. AMEN ^m.

^b Malalas, Ἀπολλανός.

ⁱ Intelligatur Licinius.

^j Hoc quoque portentum est.

^k Corrigi ut est apud Malalam.

^l Sic etiam Malalas.

^m Haec est Chronici clausula, ne forte aliquis multum in codice opus existimet. Cessat ergo in Justinis junioris anno nono, quem tredecim regnasse scimus. Ergo noster Chronographus Justino adhuc imperante scriptum suum absolvebat.

APPENDIX IV.

CHRONICON BREVE

A MUNDI EXORDIO USQUE AD ANNUM CHRISTI DCCCX.

Ex vetusto codice ms. Bedæ de Ratione temporum, qui fuit ecclesie seu monasterii sancti Dionysii in Francia.

(Duchesne, Historia Francorum Scriptores, tom. III.)

ÆTAS PRIMA.

Adam cum esset cxxx annorum genuit Seth. Seth autem habens annos cv genuit Enos vivente Adam, et habente annos ccxxv. Enos quippe habens annos xc genuit Cainam vivente Adam, et habente annos cccxxv. Cainam vero habens annos LXX genuit Mattheel vivente Adam, et habente annos cccxcv. Mattheel habens annos LXX genuit Jared vivente Adam, et

D habente annos cccccx. Jared autem habens annos clxxii genuit Enoch vivente Adam, et habente annos ccclxxii. Enoch vero habens annos LXV genuit Matthesa vivente Adam et habente annos ccclxxxvi. Et Matthesalem habens annos CLXXXVII genuit Lamech vivente Adam et habente annos ccclxxxiv. Lamech enim habens annos clxxii genuit Noe. Noe habens annos v genuit Sem. Sem autem habens annos c di-

Iuvium factum est. Et hic perficitur numerus anno-
rum millesimus DCLXVI.

ÆTAS SECUNDA.

Anno secundo post diluvium Sem annorum cui
genuit Arfaxat. Arfaxat habens annos xxxv genuit
Sale. Sale autem habens annos xxx genuit Eber.
Eber habens annos xxxiv genuit Falech. Falech ha-
bens annos xxx genuit Reu. Reu habens annos xxxii
genuit Seruch. Seruch habens annos xxx genuit Na-
ehor. Nacher habens annos xxix genuit Thara. Thara
habens annos LXX genuit Abraham. Hic finitur nu-
merus secundæ ætatis habens annos CCCXLII, et sunt
simil anni duarum ætatum mille DCCCCXLVIII.

ÆTAS TERTIA.

Abraham cum esset c annorum genuit Isaac. Isaac
habens annos i.x genuit Jacob. Jacob habens annos
xc genuit Joseph qui vixit annos cx. Fuerunt ab eo
usque ad egressionem filiorum Israel ex Ægyptio per
Mosem ducenti anni CLXV. Et ab egressione Israel
usque ad Josue anni XI. A Josue ergo usque ad Obo-
nielem sunt anni XXVI. Et ab Othoniele usque ad
Aoth anni XL. Ab Aoth vero usque ad Debora sunt
annos LXXX. Et a Debora usque ad Gedeonem sunt
anni XL. Et a Gedeone usque ad Abimelech anni XL.
Ab Abimelech autem usque ad Tola sunt anni III. A
Tola quippe usque Jair sunt anni XXII. A Jair vero
usque ad Jephite sunt anni XXII. Et de Jephite usque
ad Ebisan sunt anni VI. De Ebisa autem usque ad
Achialonem sunt anni VII. Ab Achialone usque ad
Labdonem sunt anni X. A Labdone vero usque ad
Samsonem sunt anni VIII. Et a Samsonis usque
ad Heli anni XX. Ab Heli enim usque ad Samuelem sunt
anni XL. Et a Samuele usque ad Saulem sunt anni
XII. A Saule ergo usque ad David sunt anni XXX. Hic
perficitur numerus tertiae ætatis annorum CCCXLII, et
sunt simul anni trium ætatum duo millia DCCCCXL.

ÆTAS QUARTA.

A David usque ad Salomonem sunt anni XL. A Sa-
lomone autem usque ad Roboam computantur anni XL.
Et a Roboam usque ad Abiam sunt anni XXII. Ab Abia
usque ad Asa sunt anni III. Et ab Asa usque ad Jo-
saphat anni XXI. A Josaphat autem usque ad Joram
sunt anni XXV. De Joram usque ad Azariam sunt anni
VIII. Et ab Azaria usque ad Athaliam fit annus I. Ab
Athalia enim usque ad Joam sunt anni VI. A Joa
vero usque ad Amasiam sunt anni XL. Et ab Amasia
usque ad Oziam sunt anni XXIX. Ab Ozia enim usque
ad Joatham sunt anni LII. De Joatha autem usque ad
Achat sunt anni XVI. Et ab Achat usque ad Ezechiam
sunt anni XVI. Ab Ezechia ergo usque ad Manassem
sunt anni XXIX. A Manasse vero usque ad Amon sunt
anni LV. Et ab Amon usque ad Josiam sunt anni II.
Et de Josia usque ad Joachim sunt anni XXXI. A Joa-
chim usque ad Zesechiam sunt anni XI. De Zesechia
usque ad Nabuchodonosor anni XI. Hic finitur nu-
merus quartæ ætatis continens annos CCCCLXXXIII, et
annis quatuor ætatum sunt III et CCCLXXXIII.

ÆTAS QUINTA.

Sunt anni quintæ ætatis usque ad Cyrum XXX. A
Cyro usque ad Cambisem sunt anni XXX. A Cambise
usque ad Darium anni IX. A Dario usque ad Xersem
annis XXXV. A Xerse usque ad Artaxersem sunt anni
XXI. Et de Artaxerse usque ad Darium sunt anni XL.
A Dario usque ad item Artaxersem sunt anni XVIII.
Ab Artaxerse autem usque ad item Artaxersem sunt
anni XL. Et ab Artaxerse usque ad Arsen anni XXVI.
Ab Arse vero ad Darium sunt anni IV. A Dario autem
usque ad Alexandrum sunt anni VI. Ab Alexandro
enim usque ad Tholomæum sunt anni V. Et de Tholomæo
usque ad Philadelphum sunt anni XI. A Philadelpho
usque ad Evergetem sunt anni XXXVIII. Ab Evergete
autem usque ad Philopatorem sunt anni
XXVI. A Philopatore enim usque ad Epiphaneum sunt

A anni XVII. Et de Epiphane usque ad Philometorem
anni XXIV. A Philometore enim usque ad item Ever-
getem anni XXXV. Et ab Evergete usque ad Soterem
sunt anni XXIX. A Sotere usque ad Alexandrum anni
XVII. Ab Alexandre vero usque ad Tholomæum sunt
anni X. A Tholomæo usque ad Dionysium anni XIII.
A Dionysio vero usque ad Cleopatram sunt anni XXX.
A Cleopatra usque ad Julium Cæsarem anni II. A
Julio usque ad Octavianum Augustum sunt anni V.
Ab Octaviano usque ad Christum sunt anni XLII. Hic
finitur quinta ætatis habens annos DCLXXX, et sunt si-
mul anni quinque ætatum III et DCCCCLXXXII.

ÆTAS SEXTA.

A nativitate Domini nostri Jesu Christi usque ad
Tiberium numerantur anni XIV. A Tiberio vero usque
ad Passionem Christi sunt anni XIX. Et a Christi Pas-
sione usque ad Gaium sunt anni V. A Gaius usque ad
Claudium anni IV. Et a Claudio usque ad Neronem
sunt anni XIV. A Neronem vero usque ad Vespasianum
sunt anni XIV. Et de Vespasiano usque ad Titum anni
XIV. A Tito vero usque ad Domitianum anni duo. Et a
Domitiano usque ad Nervam anni XVI. A Nerva us-
que ad Trajanum fit annus I. A Trajano quidem us-
que ad Adrianum anni XIII. Ab Adriano usque ad
Antoninum sunt anni XXI. Et ab Antonino usque ad
item Antoninum anni XIII. Ab Antonino autem usque
ad Commodum sunt anni XIX. A Commodo enim us-
que ad Helvium Pertinacem anni XIII. Et de Helvio
usque ad Severum fit annus I. A Severo usque ad
Antoninum Caracallam sunt anni XVIII. Ab Antonino
Caracalla usque ad Macrinum anni VII. A Macrino
vero usque ad Aurelium fit annus I. Et de Aurelio
usque ad Alexandrum anni IV. Ab Alexandre usque
ad Maximinum sunt anni XI I. A Maximino quoque
usque ad Gordianum anni III. A Gordiano usque ad
Philippum anni VII. Et a Philippo usque ad Decium
anni VII. A Decio usque ad Valerianum anni III. A
Valeriano usque ad Claudium anni XV. A Claudio
enim usque ad Aurelianum anni II. Ab Aureliano us-
que ad Probum sunt anni VI. A Probo usque ad Ca-
rum anni V. Et a Caro usque ad Diocletianum anni II.
A Diocletianum vero usque ad Constantium sunt anni
XX. De Constantino usque ad Constantium anni XXI.
A Constantio usque ad Julianum anni XXIV. Et a Ju-
lianum usque ad Jovianum anni II. A Joviano ergo us-
que ad Valentianum fit annus I. De Valentianio
usque ad Valentem anni XI. Et de Valente usque ad
Theodosium anni IV. A Theodosio vero usque ad Ar-
chadium anni XXVII. Ab Archadio usque ad Honorium
anni XIII. Ab Honorio usque ad Theodosium anni XV.
A Theodosio usque ad Martianum anni XXVI. Et a
Martiano usque ad Leonem anni VI. A Leone vero
usque ad item Leonen anni XVII. Item a Leone usque
ad Zeonem fit annus I. Et de Zenone usque ad Ana-
stasium sunt anni XVI. Ab Anastasio vero usque ad
Justinum sunt anni XXVII. Et a Justino usque ad Ju-
stinianum anni IX. Item a Justiniano usque ad Justi-
num sunt anni XXXIX. Item a Justino usque ad Liber-
ium anni XIII. A Tiberio usque ad Mauricium sunt
anni IV. A Mauricio usque ad Focam sunt anni XX.
A Foca usque ad Heraclium anni VIII. Ab Heraclio
usque ad Constantium sunt anni XXX. A Constan-
tinio patre usque ad Constantium fit unus fit
annus. Item a Constantino usque ad Constantium
sunt anni XXVII. Et a Constantino usque ad Justinianum
anni XVII. A Justiniano usque ad Pippinum Se-
niorem sunt anni II. A Pippino Seniore usque ad
Carlum anni XXVII. A Carlo usque ad Pippinum, et
ad Carlomanum anni XXVII. Et a Pippino et Carlo-
manno usque dum Pippinus rex constitutus est, sunt
anni X. A Pippino vero usque ad Carlum et Car-
lomanum anni XVII. Et a Carlo et Carlomanio usque
ad Carlum sunt anni IV. Et inde dominus Carlus solus
regum suscepit, et Deo pro egente gubernat usque
in praesentem annum feliciter, qui est annus regi-
ejus XLII, imperii autem IX. Sunt autem totius summa-

ab origine mundi anni usque in praesente in annum A
IV M DCCXL.

DCCXI. Bellum Pippino in Testricio, ubi superavit
Francos.

DCCII. Obitus Hildeberti regis.

DCCIII. Quando Drogo mortuus fuit in vernali
tempore.

DCCIX. Quando Pippinus perrexit in Suavis contra
Vilario.

DCCX. Iterum Pippinus in Suavis contra Vilario.

DCCXI. Quando Walericus duxit exercitum Franco-
rum in Suavis contra Vilario.

DCCXII. Quidam episcopus duxit exercitum Fran-
corum in Suavis contra Vilario.

DCCXIII. De post sub Doberto episcopo in mense
Martio.

DCCIV. De post Grimoaldo in mense Aprili, et de
post Pippino in mense Decembrio.

DCCV. Quando Saxones vastaverunt terram Cha-
tuariorum.

DCCVI. Quando Radbodus venit in Colonia mense
Martio.

DCCVII. Bellum fuit inter Karolum et Ragenfre-
dem in Vinciano mense Martio, media Quadragesima,
die Dominica.

DCCVIII. Karolus primum fuit in Saxonia.

DCCIX. Radbodus obiit.

DCCX. Karlus bellum habuit contra Saxones.

DCCXI.

DCCXII.

DCCXIII.

DCCXIV.

DCCXV. Karlus primum fuit in Baioaria. ..

DCCXVI.

DCCXVII.

DCCXVIII. Iterum Karlus fuit in Baioaria.

DCCXIX.

DCCXX. Karlus perrexit ad Suavos contra Lan-
fredum.

DCCXXI. Karlus fuit in Wasconia contra Eododem.

DCCXXII. Karlus bellum habuit contra Saracinos
in mense Octobri.

DCCXXIII. Karlus cum exercitu venit in Wistra-
gon.

DCCXXIV. Iterum Karlus venit cum exercitu in
Wistragon.

DCCXXV. Karlus cum exercitu fuit in Wasconia.

DCCXXVI. Karlus dimicavit contra filios Eodone.

DCCXXVII. Karlus bellum habuit contra Saracinos.

DCCXXVIII.

DCCXXIX.

DCCXXX.

DCCXXXI. Karlus dux Francorum mortuus est Idib.
Octobris.

DCCXXXII. Karlmannus duxit exercitum contra Chu-
naldum.

DCCXXXIII. Karlmannus bellum iniit contra Baio-
rios.

DCCXXXIV.

DCCXXXV.

LCCXLVI. Karlmannus perrexit ad Romam.

DCCXLVIII.

DCCXLIX. Gippo fuit in exilio.

DCCL.

DCCLI. Pippinus in regem unctus est apud Sue-
siones.

DCCLII.

I CCLIII. Hildegarius occisus est in Saxonia.

DCCLIV. Stephanus papa venit in Franciam.

DCCLV. Pippinus rex cum Francis in Italiam per-
rexit. Longobardos superavit. Karlmannus obiit.

DCCLVI.

DCCLVII. Franci obsederunt Papeia.

DCCLVIII. Pippinus fuit in Saxonia.

DCCLIX.

DCCLX. Pippinus rex conflictum habuit contra Wi-
fario.

DCCLXI. Pippinus fuit in Wasconia cum Karolo, et
Claremonte igne crenavit.

DCCLXII. Iterum Pippinus pergens in Wasconia
cum Karolo et Karlomanno superavit Wascones.

DCCLXIII. Pippinus placitum habuit in Warmacia.
Tunc fuit ille gelus pessimus, et cepit xix kal. Ja-
nuarii, et permansit usque in xvii kal. Aprilis.

DCCLXIV.

DCCLXV. Pippinus placitum habuit ad Atiniacum.

DCCLXVI. Pippinus fuit in Wasconia, et fecit Ar-
gentum.

DCCLXVII. Iterum Pippinus fuit in Wasconia in
mense Martio, et Iterum in mense Augusto.

DCCLXVIII. Waisarius interfactus est iv non. Junii,
et rex Pippinus defunctus est in viii kal. Octobri. et
Karolus et Karlmannus ad reges uncti sunt vii id.
Octobris.

B DCCLXIX. Karolus rex prima vice fuit in Wasconia
ultra Garonna.

DCCLXX.

DCCLXXI.

DCCLXXII. Karlmannus obiit in Salmunciaco prid.
non. Decembris.

DCCLXXIII. Karlus rex bellum habuit contra Saxo-
nes in Heresburgo.

DCCLXXIV. Karlus rex fuit in Italia, et bellum ha-
buit contra Longobardos.

DCCLXXV. Iterum Karlus fuit in Italia, et capto
Desiderio, et uxore ejus, et filia, adduxit secum in
Francia.

DCCLXXVI. Iterum Karolus fuit in Saxonia, et ibi
bellum habuit, et Siegburgo cepit.

DCCLXXVII. Iterum Karolus fuit in Saxonia, et sub-
jugati Saxones, dederuntque hospites, ut fierent
Christiani. et Karlus fecit castellum super fluvium
Lyppia.

C DCCLXXVIII. Karlus placitum habuit ad Patres-Brun.

DCCLXXIX. Karlus rex fuit in Hispania ad Cæsar-
Augusta.

DCCLXXX. Karlus rex divisit sua regna inter filios
suos, et perrexit ad Romanum.

DCCLXXXI.

DCCLXXXII. Saxones rebellantes plurimos Francos
interfecerunt, et Karlus congregatos Saxones jussit
eos decollare, et hoc anno Gislebertus episcopus
obiit x kal. Jun.

DCCLXXXIII. Hildegardis regina obiit prid. kal.
Maii, et Bertrada regina iii idus Julii in Cauciacu
defuncta est, mater Caroli.

DCCLXXXIV. Karlus tribus vicibus regressus est in
Saxonia, et ibideum commoratus.

DCCLXXXV. Karlus adquisivit Saxonia, et Widichi-
nus convertitur.

DCCLXXXVI. Karlus violavit Toringos pro eorum
culpis.

DCCLXXXVII. Karlus perrexit ad Romanum, et ista
signa apparuerunt super horunes.

DCCLXXXVIII. Karlus capto Tassilone subjugavit
Bavarios.

I CCLXXXIX. Karlus bellavit contra Wulzis in We-
nedonia, et Karlus filius ejus regnum accepit ultra
Segona, et ille gelus fuit pessimus aliis.

DCCXC.

DCCXCII. Karlus rex primum fuit in Chunia.

DCCXCII. Saxones interfecerunt Francos super flu-
vio Alpia prope mare prid. non. Jul., feria vi.

DCCXCIII.

DCCXCIV.

DCCXCV.

DCCXCVI. Karlus rex filium suum Pippinum trans-
misit in Chunia, et ipsi eum receperunt cum pace,
et thesauros multos accepit, et in Francia ad-
duxit.

DCCXCVII. Karlus rex ad Aquis Palatium concilium
habuit cum episcopis, abbatis, monachis, de-
cœ-

nobium Sancti Pauli, qualiter constitutere debet. Et in ipso anno perrexit in Saxonia, et ibidem hiemavit.

DCCXCVIII. Carlus in Saxonia hiemavit, et tota aestate ibidem fuit, et hospites capitaneos mille inde adduxit, et per Franciam divisit.

DCCXCIX. Romani per invidiam condemnaverunt papam Leonem, et ipse Leo venit ad Carolum in Franciam, et ipse restituuit eum in sede sua.

DCCC. Carlus rex fuit ad mare ut pescaret, et Leutgaris regina obiit, et ille perrexit ad Romanam, et pacificavit Romanos et papam Leonem, et Leo benedixit eum ad imperatorem.

DCCCI. Carlus imperator a Roma rediens ad Aquis Palatiuum revertitur, et in ipso anno Saracini exierunt foras, et a Francis intersecti sunt.

DCCCI. Carlus imp. ad Aquas Palatiuum concilium habuit, ut ei omnes generaliter fidelitatem jurarent, monachi, canonici; ita et fecerunt.

DCCCII.

DCCCIV. Carlus imp. cum liberis suis et Francis Saxonia ingressus est, et aliquos jussit interficere,

A et aliquos per totum suum regnum dispergere, et Leo papa iterum venit in Francia.

DCCCV. Carlus imp. transmisit filium suum Karolum cum exercitu in Wenedonia.

DCCCVI. Carlus imp. divisit regnum suum inter filios suos.

DCCCVII. Karolus imp. placitum habuit ad Confrem cum Francis, et illi dederunt dona sua, et reversi sunt ad propria.

DCCCVIII. Godfreodus rex Normanorum cum exercitu venit in Wenedonia, et Carolus imp. transmisit filium suum Carolum contra eum, ut resisteret ei, et ille reversus est in terram.

DCCCIX. Hoc anno fuit inundatio aquarum talis, qualis autem nunquam fuit in terra ista visa, et fuit v. kal. Januar. altissima. Et in hoc anno fuit elevatum sepulcrum sancti Amandi episcopi xii. kal. Octobr., et restitutum in locum suum x. kal. Novembr.

B DCCCI. Carolus imp. cum exercitu Francorum perrexit in Saxonia, et ibi placitum habuit in Fereda, et ibi Weredi venerunt, et dedit illis regem.

DE LOCIS SANCTIS LIBELLUS.

QUEM DE OPUSCULIS MAJORUM ABBREVIANDO BEDA COMPOSUIT.

(Ex editione D. J. A. Giles, Opp. ven. Bedæ, tom. IV, Londini, 1843.)

CAP. I. — *De situ Hierusalem.*

Situs urbis Hierusalem pene in orbem circumactus, non parvo murorum ambitu assurgit, quo etiam montem Sion quondam vicinum intra se recipit, qui a meridie positus pro arce urbi supereminet, et major pars civitatis infra montem jacet, in planicie humilioris collis sita. Post passionem quippe Domini a Tito imperatore destruncta, sed ab *Ælio Hadriano Cæsare*, a quo etiam *Ælia* nunc vocatur, instaurata multoque amplior effecta est. Unde est, quod cum Dominus extra portas urbis passus sepultusque sit, modo loca passionis et resurrectionis illius intra ejusdem moenia cernantur, cuius in magno murorum ambitu octoginta quatuor turres, portæ vero sex visuntur. Prima porta David ad occidentem montis Sion: secunda porta vallis Fullonis: tertia porta Sancti Stephani: quarta porta Benjamin: quinta portula, id est, parvula porta, ab hac per gradus ad vallem Josaphat descenditur: sexta porta Thecuitis. Celebriores tamen ex his sunt tres exitus portarum: unus quidem ab occasu, alias a septentrione, tertius ab oriente. A meridie autem, aquilonale montis Sion superciliū supereminet civitati, et ea pars murorum cum interpositis turribus nullas habere portas comprobatur, id est, a suprascripta David porta, usque ad eam montis Sion frontem, quæ prærupta repe orientalem re-

spicit plagam. Situs quippe ipsius urbis a supercilio aquilonali montis Sion incipiens, ita est molli clivo dispositus, usque ad humiliora aquilonalium orientaliumque loca murorum, ut pluvia ibi decidens nequaquam stet, sed instar fluviorum per orientales defluens portas, cunctis secum platearum sordibus raptis, in valle Josaphat torrentem Cedron auget.

CAP. II. — *De locis sanctis quæ in ea sita sunt.*

Ingressis ergo a septentrionali parte urbem, primum de locis sanctis pro conditione platearum divertendum est ad ecclesiam Constantinianam, quæ Martyrium appellatur. Hanc Constantinus imperator, eo quod ibi crux Domini ab Helena matre reperta sit, magnifice et regio cultu construxit. Dehinc ab occasu Golgothana videtur ecclesia, in qua etiam rupes appetret illa, quæ quondam ipsam, affixo Domini corpore, crucem pertulit, argenteam modo pergrandem sustinens crucem, pendente magna desuper aerea rota cum lampadibus. Infra ipsum vero locum Dominicæ crucis, excisa in petra crypta est, in qua super altare pro defunctis honoratis sacrificium solet offerri, positis interim in platea corporibus. Hujus quoque ad occasum ecclesiae Anastasis, hoc est, resurrectionis Dominicæ rotunda ecclesia, tribus cincta parietibus, duodecim columnis sustentatur, inter parietes si-